

Ефикасна заштита биљака након цветања воћњака у мају

Автор(и): проф. д.с.н Иванка Лечева; проф. Мария Боровинова

Дата: 26.05.2019 Брой: 5/2019

Početkom maja, razvoj ratarskih useva će se odvijati pod temperaturama ispod normale i uz dobre rezerve vlage u zemljištu, kao rezultat iznadnormalnih padavina u aprilu.

Česte padavine u maju stvoriće uslove za povećanje infektivnog potencijala brojnih gljivičnih oboljenja: rđe (smeđa, žuta) i fuzarioze klasa kod pšenice; plamenjače kod povrtarskih kultura i vinove loze; rane smeđe truleži i rupičavosti kod koštičavog voća, pepelnice kod jabučastog voća, itd. Tokom meseca, povoljniji uslovi za izvođenje tretmana zaštite biljaka javiće se sredinom prve, u prvoj polovini druge i u trećoj dekadi.

U maju se prognozira povećana verovatnoća grada. U slučaju delimične štete od grada, preporučuje se tretiranje oštećenih useva pri prvoj prilici fungicidima na bazi bakra radi bržeg kalusiranja rana i smanjenja rizika od sekundarnih infekcija.

Za **efikasnu zaštitu biljaka** neophodno je:

- Prskanje izvoditi prema upozorenjima Regionalnih direkcija za bezbednost hrane i savetima agronoma za zaštitu bilja.
- Primenjivati samo pesticide odobrene za upotrebu, a prskanje izvoditi samo kada gustina štetočina pređe prihvaćene pragove ekonomske štete, koji su sledeći:

Jabučni savijač – 0.8 – 1% svežih ulaza;

Istočnjački voćni savijač – 1.5% oštećenih plodova;

Šljivini savijač – 1 – 1.5% svežih ulaza;

Anarsia – 3% oštećenih izdanaka;

Trešnjina mušica – 10 mušica/klopka;

Lisne vaši – 10 – 15% zaraženih izdanaka;

Šljivina štitasta vaš – 5-7 jedinki po listu;

Miniatori – 1-2 sveže mine po listu;

Voćne grinje – 3-4 jedinke po listu;

Kruškin lisni buvač – 4-6% izdanaka sa kolonijama;

Cvetni i stabljikov rilec kod jagode – 15% zaraženih biljaka.

Kod **jabuke**, obično se izvode 2 tretmana, usmerena protiv pepelnice, pepelnice, jabučnog savijača, štitaste vaši San Hose, minijatora, grinja i lisnih vaši. Za suzbijanje bolesti koristi se jedan od sledećih **fungicida**: Strobi DF – 0.02%, Flint Max 75WG – 0.02%, Score 250 EC – 0.02%, Strobi DF/Discus DF/ – 0.02%, Chorus 50WG – 0.03% – preventivno i 0.05% – kurativno sa 100 l/da prskalice, Shavit F 72WG – 0.2%, Difcor 250EC – 15 ml/da, Captan 80WG – 150-180 g/da, Manfil 75WG – 320 g/da, Merpan 80WG – 0.15%, Thiovit Jet 80WG – 600 g/da, Faban – 120 ml/da, Folpan 80WG – 0.15%, Fontelis SC – 75 ml/da, ili **mešavine fungicida** Strobi DF – 0.02% plus Delan 700WG – 0.035%, Delan 700WG – 0.035% plus Bayfidan 250 EC – 0.015%, Dithane M-45 – 0.2% plus Bayfidan 250 EC – 0.015%.

Otporni sortimenti na pepelnicu – Prima, COOP-10, Frolina, Liberty, Jonafree, Jonathan, Pioneer, McFree, Pilot, Topaz, Novamak, Sava, Rubinola, itd., prskaju se samo protiv pepelnice i za njih se takođe može koristiti jedan od fungicida: Bayfidan 250 EC – 0.015%, Topsin M 70WG – 0.12%, Kumulus DF – 0.4% . Pri visokim temperaturama ne prskati sumpornim fungicidom, koji može izazvati opekotine na nekim sortama.

Tokom ovog perioda, neophodno je izvesti zelenu rezidbu radi uklanjanja izdanaka zaraženih pepelnicom.

Za suzbijanje jabučnog savijača, u rastvor fungicida dodaje se jedan od sledećih **insekticida**: Affirm 095WG – 0.3%, Afikar 100EC – 30 ml/da, Vaztak New 100EC – 0.0125%, Decis 2.5EC – 0.03%, Deca EC – 0.03%, Dursban 4E – 0.2%, Rexid 015SC – 0.03%, Sumi Alpha 5EC, Sumicidin 5 EC, Oasis 5 EC – 0.02%, Karate Zeon 5CS – 0.02%, Karate Express WG – 60-100 g/da, Calypso 480SC – 0.02%, Coragen 20SC – 0.016%, Lambda 5EC – 15 ml/da, Meteor SC – 60 ml/100 l vode, Reldan 40EC – 0.12%, Proteus O-TEQ 0.05–0.06%, Runner 240 SC – 0.04%, Pirinex 48EC – 0.12%, Supersect Mega – 0.015%, Sineis 480SC – 20 – 37.5 ml/da, Sumi Alpha 5EC – 0.02%, Efcimetrin 10EC – 0.03%, Fury 10EC – 0.0125%, Cyclone 10EC – 30 ml/da, Cyperfor 100EC – 30 ml/da, Sherpa 100EC – 0.03%, **od kojih** Afikar 100EC – 30 ml/da, Vaztak New 100EC – 0.0125%, Deca 25EC – 0.03%, Dursban 4E – 0.2%, Karate Express WG – 60-100 g/da, Calypso 480SC – 0.02%, Nexid 015SC – 0.03%, Sumi Alpha 5EC – 0.02%, Supersect Mega – 0.015%, Cyclone 10EC – 30 ml/da, Efcimetrin 10EC – 0.03%, Cyperfor 100EC – 30 ml/da, Sherpa 100EC – 0.03% su efikasni i protiv prstenastog minijatora, kao i protiv lisnih gusenica i cvetnog rioca jabuke. Za suzbijanje štitaste vaši San Hose, registrovani su sledeći insekticidi: Bi-58 – 0.2%, Dursban 4E – 0.15%, Deca EC – 50-70 ml/da, Meteor SC – 90 ml/100 l vode, Moligan – 30–50 ml/da i Pirinex 48EC – 0.15%.

Za suzbijanje jabučnog savijača, takođe se mogu koristiti Dimilin 25WP – 0.04% i Madex TOP – 10 ml/da i Madex TWIN – 10 ml/da; primenjuju se u vreme masovnog leta i preciznije pre izleganja jaja.

Pri visokoj populacionoj gustini crvene paučine, prskati jednim od akaricida: Valmec EC – 60-96 ml/da, Vertimec 018 – 100 ml/da, Voliam Targo 063 – 0.075%, Envidor 240SC – 40 ml/da, Zoom 11SC – 25-50 ml/da, Ortus 5SC – 0.05%, Sanmite 20WP – 0.05%, Masai WP – 25 g/da, Naturalis OD – 100-150 ml/da.

Kod **kruške** tokom ovog perioda, tretmani su usmereni protiv pepelnice, pegavosti listova (bele i smeđe), kruškina lisnog buvača, i savijača jabučnog, kruškinog i istočnjačkog. Za suzbijanje bolesti koristi se jedan od sledećih fungicida: Dithane DG – 200 g/da, Dithane M-45 – 200 g/da, Difcor 250EC – 15 ml/da, Luna Experience – 20-75 ml/da, Captan 80WG – 150-180 g/da, Manfil 75WG – 320 g/da, Scab 80WG – 188 g/da, Polyram DF – 200 g/da, Sancozeb 80WP – 200 g/da, Thiovit Jet 80WG – 600 g/da, Faban SC – 120 ml/da. Za suzbijanje kruškina lisnog buvača, u rastvor fungicida dodaje se jedan od sledećih insekticida: Vaztak New 100 EC – 0.02%, Decis 2.5 EC – 0.03%, Decis 100EC – 12.25 ml/da, Karate Express WG – 60-100 g/da, Masai WP – 25 g/da, Meteor SC – 90 ml/100 l, Movento 100SC – 0.12 – 0.15%, Naturalis OD – 100-200 ml/da, Proteus O – T 0.05 – 0.06%, Sumi Alpha 5EC/Sumicidin 5EC – 0.02%, Sineis 480SC – 30-43.7 ml/da.

Za zaštitu plodova kruške od oštećenja od crva, koristi se jedan od insekticida navedenih za suzbijanje kruškina lisnog buvača, osim Masai WP, Movento 100SC i Naturalis OD. **Dunja** se prska protiv smeđe truleži i voćnih savijača. Za suzbijanje smeđe truleži, efikasni fungicidi su: Chorus 50WP – 0.03%, Luna Experience – 20-75 ml/da, Difcor 250EC – 20 ml/da, Topsin M 70WG – 0.12%, a za suzbijanje voćnih savijača jedan od insekticida naznačenih za suzbijanje jabučnog savijača.

U maju, u većini voćarskih regiona (pod povoljnim uslovima) masovno se javljaju simptomi bakterijske plamenjače na jabučastom voću. Ona izaziva ozbiljnu štetu kod kruške, dunje i jabuke. Da bi se šteta ograničila, vrši se rezidba za uklanjanje zaraženih grana i izdanaka (sečenje 30-40 centimetara ispod mesta infekcije), nakon čega se rane prekrivaju uljanom bojom u koju se dodaju preparati na bazi bakra kao što su Bordeaux Mix 20WP, bordoska mešavina, Funguran OH 50WP, Champion WP. Alati za rezidbu se dezinfikuju posle svakog reza denaturisanim alkoholom ili izbeljivačem razblaženim vodom u odnosu 1:10. Pored rezidbe, za zaštitu stabala od infekcije, vrši se prskanje sa: bordoskom mešavinom – 1%, Funguran OH 50WP – 0.15%, Champion WP – 0.15%. Pod povoljnim uslovima za razvoj bolesti – osetljive sorte, prohladno i vlažno vreme, kao i prisustvo inokuluma iz prethodne godine – preventivni tretmani se izvode u razmacima od 5